

CIJEPLJENJE PRAVO IZBORA

DEKLARACIJA O VAŽNOSTI POŠTIVANJA PRAVA NA SLOBODNI I INFORMIRANI PRISTANAK

1. U Republici Hrvatskoj na snazi je cijeli niz međunarodnih konvencija i domaćih propisa koji svakome jamče **pravo na slobodni i informirani pristanak**, pa se ovom Deklaracijom upozoravaju sva odgovorna tijela i sve osobe koje s time nisu (dovoljno) upoznate i koje (makar i djelomično) krše navedeno pravo da žurno prestanu s bilo kakvim daljnjim kršenjem ovog temeljnog prava svakog pacijenta.
2. Ne navodeći sve međunarodne konvencije i domaće propise, ističemo da sukladno Konvenciji o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva ljudskog bića u pogledu primjene biologije i medicine (NN MU 13/2003), Zakonu o zaštiti prava pacijenata (NN 169/04, 37/08), Zakonu o liječništvu (NN 121/03, 117/08) te Kodeksu medicinske etike i deontologije (NN 55/2008, 139/2015) svatko ima: **A)** pravo na informacije koje su mu potrebne kako bi mogao donijeti informiranu odluku o preporučenom medicinskom tretmanu, i **B)** pravo prihvatiti ili odbiti prijedlog, odnosno preporuku liječnika. Bez ikakve dvojbe pravo na odbijanje predloženog medicinskog zahvata ili preporuke samo je druga strana prava na davanje pristanka i s njim čini cjelinu. Ovo pravo za maloljetne osobe, kao i za osobe lišene poslovne sposobnosti u pravilu ostvaruju njihovi zakonski zastupnici.
3. Pravo roditelja na slobodan i informirani pristanak neodvojivo u sebi sadrži i pravo djeteta na zdravlje. Prema definiciji Svjetske zdravstvene organizacije *zdravlje je stanje potpunog tjelesnog, duševnog i socijalnog blagostanja, a ne samo odsustvo bolesti i iznemoglosti*. U Republici Hrvatskoj sve odluke umjesto vlastitog djeteta donose isključivo njegovi zakonski zastupnici, a to su u pravilu roditelji djeteta koji navedene odluke donose zajednički (*iznimke su samohrani roditelji ili roditelji koji temeljem odluke suda odlučuju samostalno*) i potpuno slobodno, a nikako ne pod bilo kakvom prisilom ili uz bilo kakve prijetnje ili sankcije. Propisima je detaljno uređeno tko još sve i u kojem obujmu može vršiti sve ili pojedine zakonske ovlasti u svim ili pojedinim postupcima koji se tiču prava djeteta. **Zdravstveni radnici** u obavljanju svojih poslova **nisu i ne mogu biti zakonski zastupnici djece** koja su njihovi pacijenti, već samo pomažu zakonskim zastupnicima sukladno propisima, pravilima struke i u skladu s Kodeksom medicinske etike.
4. Nesporno je i da je roditeljima / zakonskim zastupnicima najviše stalo do vlastite djece koju oni najbolje poznaju, kao i do njihovog zdravlja. Upravo maksimalno poštivajući njihovo pravo na slobodni i informirani pristanak ostvaruju se pretpostavke za najviše zdravstvene standarde. Drugim riječima, pravo djeteta na zdravstvenu zaštitu za svako dijete ostvaruju njegovi zakonski zastupnici koji će se, pozornim sagledavanjem svih okolnosti i činjenica, odlučiti za ono što smatraju da je u najboljem interesu njihovog djeteta.

5. Osobito je potrebno osigurati široku javnu raspravu i kontinuiranu edukaciju svakog pacijenta, ali i svakog zdravstvenog radnika, vezano uz ulogu, mjesto i nespornu važnost prava na slobodni i informirani pristanak. Put do toga da se ovo zajamčeno pravo poštuju u svakom slučaju nije niti skup niti dugačak proces i zahtijeva samo maksimalnu predanost nadležnog ministarstva te nadležnih strukovnih komora i udruga u isticanju važnosti poštivanja ovog temeljnog prava svakog pacijenta.
6. Poštivanjem ove Deklaracije, kao i svih ovdje navedenih važećih pravnih akata, omogućit će se daljnji razvoj cjelokupne zdravstvene zaštite (ne samo preventivne) u Republici Hrvatskoj te će se unaprijediti zaštita temeljnih ljudskih prava i prava pacijenata, a time će se ujedno i spriječiti daljnje ugrožavanje temeljnih načela vladavine prava i pravne sigurnosti.

Građanska inicijativa Cijepljenje - pravo izbora